

Agendapunt commissie:

steller	telefoonnummer	email
A.de Vries	3699	angela.de.vries@valkenswaard.nl
agendapunt	kenmerk	datum raadsvergadering
	929826/999933	29 mei 2019
portefeuillehouder		
T. Geldens		
onderwerp		
Vaststellen verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2022 (vGRP 2019-2022)		
aan de gemeenteraad		

A. Samenvatting

Het opstellen van een vGRP is een planverplichting voortkomend uit de Wet milieubeheer (Wm). Het betreft de planperiode 2019-2022.

In het vGRP worden de volgende onderwerpen ter vaststelling aangeboden:

- Evaluatie vGRP 2013-2017;
- Gewenste situatie m.b.t. zorgplicht inzameling afvalwater, hemelwater en grondwater;
- Huidige situatie en toetsing;
- Beleid en aanpak zorgplicht
- Middelen en kostendekking.

Het vGRP 2019-2022 dient vastgesteld te worden door de raad.

B. Voorgesteld besluit

Het vGRP 2019-2022 vast te stellen waarbij gekozen wordt voor scenario 2a betreffende ambitieniveau en financiering.

C. Inleiding

De gemeente Valkenswaard beschikt over geldend beleid geformuleerd in het vGRP 2013-2017. Het vGRP is een planverplichting voortkomend uit de Wet milieubeheer (Wm). Vanwege het aflopen van de planperiode is een nieuw rioleringsplan opgesteld voor de periode 2019-2022. Eigenlijk had dit al in 2018 moeten gebeuren. Het voormalige college wilde echter graag dat de nieuwe raad het voorgestelde plan vaststelt daar zij hier uitvoer aan gaan geven. Vandaar een jaar uitstel.

De financiële gevolgen worden gedekt via een rioolheffing, dit is opgenomen in de Gemeentewet. De rioolheffing wordt geïnd via een rioolheffingsverordening, waarbij de hoogte van de rioolheffing inclusief jaarlijkse inflatie wordt vastgesteld.

In het vGRP is voor de planperiode 2019-2022 het volgende geformuleerd:

- Het beleid voor afvalwater, hemelwater en grondwater;
- De investeringen benodigd voor het realiseren van dit beleid;
- De kosten voor het in stand houden van het rioolstelsel;
- De maatregelen op het gebied van bewustwording in de Valkenswaardse samenleving
- De kostendekking middels rioolheffing.

Binnen de gemeente zijn twee plannen belangrijk voor het regelen van de riolering: het vGRP en het Basis Rioleringsplan (BRP). Het vGRP is een overkoepelend beleidsdocument en wordt aan de raad voorgelegd ter vaststelling. Het BRP is een technische doorrekening van de capaciteit van het rioolstelsel en is informatief.

D. Wat willen we bereiken?

Door klimaatveranderingen krijgen we steeds vaker te maken met wateroverlast, hittestress en droogte. De urgentie om maatregelen te nemen tegen wateroverlast problematiek was na de overlastsituatie in mei/juni 2016 verhoogd. Ter beperking van wateroverlast zetten wij in op het klimaatbestendig maken van het stedelijk gebied. Hemelwater kan niet alleen maar ondergronds, maar dient ook bovengronds te worden opgevangen. Burgers en bedrijven kunnen hier ook een steentje aan bijdragen.

Voor de planperiode 2019-2022 willen wij de volgende doelen met betrekking tot afvalwater- en hemelwaterzorgplicht bereiken:

- Uiterlijk 2020 is klimaatbestendig en water robuust inrichten een onderdeel van het gemeentelijk beleid;
- In 2050 is Valkenswaard zo goed mogelijk klimaatbestendig en water robuust ingericht;
- Bij (her)inrichting van de openbare ruimte en private ruimte wordt invulling gegeven aan klimaatadaptatie;
- Nieuwe ruimtelijke plannen mogen niet leiden tot nieuwe kwetsbaarheden;
- Afvalwater en hemelwater steeds meer gescheiden inzamelen en verwerken;
- Bewustwording perceeleigenaren/burgers en een gedeelde verantwoordelijkheid;
- De invloed op het milieu en de leefomgeving vanuit stedelijk afvalwater wordt beperkt;
- Aan de hand van de Omgevingswet zal bepaald moeten worden in welke vorm het vGRP Valkenswaard blijft bestaan; In principe vervalt de huidige verplichting voor het hebben van een vGRP, maar de wijze van financiering moet wel vastgesteld worden;
- Een meer risico gestuurde benadering van het beheer en onderhoud van de riolering in plaats van normatief.

E. Wat gaan we er voor doen?

De belangrijkste afspraken die we met elkaar maken zijn:

- Per overlastlocatie wordt bekeken of de situatie acceptabel is of niet, water op straat is acceptabel indien er geen overlast in de panden is of dat er veiligheidsrisico's voor de omgeving zijn;
- Er komt geen hemel- en grondwaterverordening ten behoeve van verplicht afkoppelen. De gemeente zet in op de vrijwillige inzet van particulieren bij het afkoppelen van verhard oppervlak op eigen terrein;
- Afkoppelen is geen doel, maar een middel om een doel (beperken wateroverlast) te bereiken;
- Bij rioolvervanging faciliteert de gemeente afkoppelen aan de voorzijde van het perceel;
- Oplossen van wateroverlast waar afkoppelen niet mogelijk is, geschiedt door rioolverruiming;
- Bij elke ingreep in de openbare ruimte wordt gekeken hoe deze kan bijdragen aan het verwerken van extreme neerslag;
- Bij in- en uitbreidingen dient een centrale waterberging te worden gemaakt binnen het projectgebied, met een inhoud afhankelijk van het verhard oppervlak;
- In geval van maatregelen dient eerst een analyse te worden uitgevoerd om de effecten en risico's te kunnen beoordelen;
- Hemelwater mag niet rechtstreeks, maar alleen gezuiverd op oppervlaktewater worden geloosd;
- In geval van nieuwbouw mag geen water op straat voorkomen bij bui 10 (herhalingstijd elke 10 jaar).

F. Betrokken partijen

De Omgevingswet en klimaatverandering zijn belangrijke ontwikkelingen in het speelveld van stedelijk waterbeheer. Tijdens de planperiode van dit vGRP verandert de plek die het plan inneemt in het (afvalwater)beleid. Daarop is geanticipeerd door andere beleidsvelden, die betrokken zijn bij ruimtelijke ordening en openbare ruimte, mee te nemen in werkplaatsessies. Waterschap De Dommel is in dit proces ook meegenomen. De uitkomsten van de werkplaatsessies zijn gebruikt bij het opstellen van dit vGRP.

G. Beheer en onderhoud

Het beheer van rioolstelsel is op orde. Er zijn geen achterstanden met onderhoud en geconstateerde gebreken worden direct na de beoordeling van inspectieresultaten ingepland en verholpen.

Binnen de exploitatielasten is voldoende ruimte opgenomen om het huidige stelsel functioneel te onderhouden. Dit kan door reparatie of vervanging.

H. Financiën

De geprognostiseerde financiële situatie in het vorige vGRP is niet geheel uitgekomen. De voorziening "riolering" is in de afgelopen planperiode aangesproken omdat de rioolheffing, zoals vastgelegd in het voorgaande plan, niet is gestegen.

De gemeenteraad heeft het college tijdens de vorige planperiode opdracht gegeven om de voorziening te verlagen. Het college heeft hieraan uitvoering gegeven door de rioolheffing vanaf 2014 niet te laten stijgen. Ook in de vastgestelde heffing van 2019 is geen stijging doorgevoerd.

Ook is er bij diverse projecten minder geld uitgegeven dan voorzien omdat de kosten van de aanbestedingen meevielen. Daarnaast is het project Kreijenbeek doorgeschoven naar 2018/2019 en is de doorberekende rente in de planperiode aangepast.

De werkelijke daling van de voorziening was hierdoor minder dan voorzien in het voorgaande vGRP. De werkelijke stand van de voorziening per 1 januari 2018 was € 3,784 miljoen in plaats van € 1,146 miljoen. De stand van de voorziening per 1 januari 2019 is € 3,473 miljoen.

In het kader van de kostendekkingsplan berekeningen rioleringen zijn alle uitgaven en inkomsten, alsmede de overige zaken zoals toegerekende rente en inflatie tegen het licht gehouden en waar nodig aangepast.

De jaarlijkse exploitatielasten bedragen € 1,3 miljoen.

Vanuit het BRP zijn afkoppelmaatregelen bepaald voor de korte termijn (BRP-maatregelen wateroverlast) en de lange termijn (klimaatadaptatie). De kosten van deze maatregelen worden samen met de investeringen voor vervanging op annuïtaire basis afgeschreven. Afhankelijk van het object gelden afschrijvingstermijnen tussen 15-50 jaar. Dit resulteert in kapitaallasten voor nieuwe investeringen en vervangingen.

Aan de inkomstenkant kent de gemeente één heffing. Er is geen verdere differentiatie gemaakt. Gedurende deze planperiode zal er een voorstel gemaakt worden om tot differentiatie te komen tussen "klein" gebruikers (huishoudens en kleine bedrijven) en "groot" gebruikers (bedrijven) ten aanzien van afvalwater.

Tijdens de themabijeenkomst van 7 februari heeft het college aan de raad toegezegd te komen met één voorkeurscenario betreffende hoe klimaat robuust Valkenswaard moet worden en hoe de financiering hiervan wordt bekostigd.

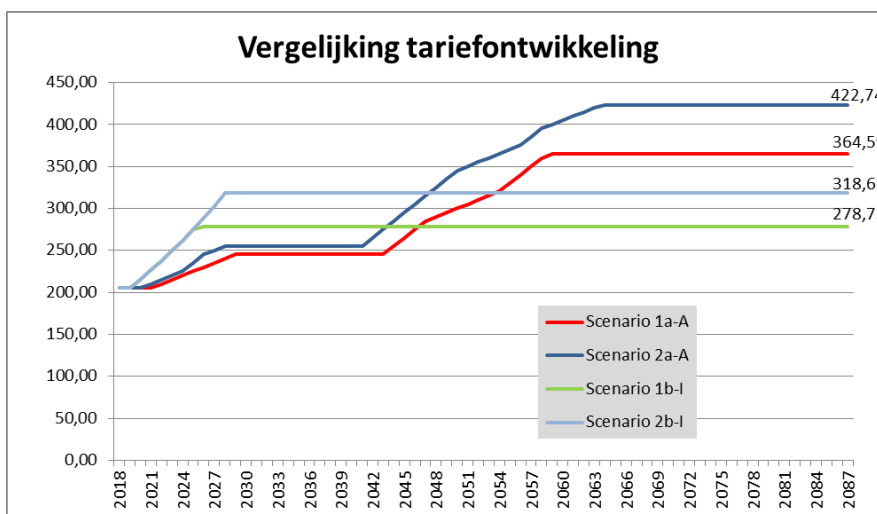
Het college stelt voor om buiten de korte termijn maatregelen ook een reële ambitie te hanteren betreffende het afkoppelen en een actieve houding hier in te nemen. Het verschil bedraagt tot ca. 2040 maximaal € 10,00 extra per huishouden per jaar (dus cumulatief) in de rioolheffing. Dit betekent dat er zowel op de korte als lange termijn maatregelen worden genomen. De openbare ruimte wordt ingericht voor opvang en/of verwerken hemelwater op basis van werk met werk maken. Hierbij is bui 10 maatgevend. Deze bui valt gemiddeld 1 keer in de 10 jaar en dat is 36 mm regen in 45 minuten, of te wel 210 liter/seconde/hectare. Ook wordt er actief afgekoppeld, daar waar mogelijk. Hierbij worden burgers en bedrijven actief betrokken. Dit is noodzakelijk daar ca. 51% van het verhard oppervlak openbaar gebied is en 49% in handen van particulieren.

Wanneer er alleen voor de maatregelen op korte termijn gekozen wordt, kan het zijn dat er in de toekomst versnelt maatregelen en/of vervangingen binnen de afschrijvingstermijnen getroffen moeten worden, wat tot extra kosten zal leiden.

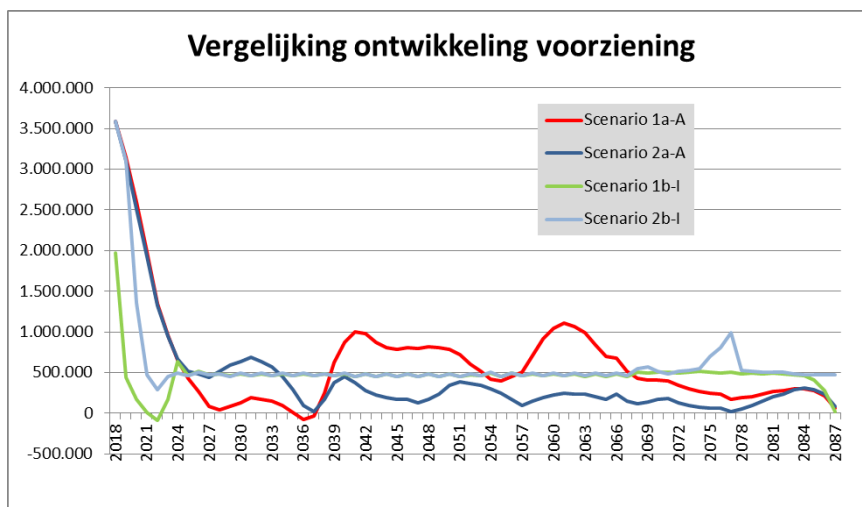
Voor de financiering van dit ambitieniveau is gekeken of de huidige wijze van financiering mogelijk omgezet moet worden naar een andere vorm van financiering. Gekeken is naar dat vervanging, waar mogelijk, rechtstreeks uit de voorziening wordt betaald en de rest van de investeringen gelijk aan de huidige wijze van financiering (via afschrijving/kapitaallasten). Het college stelt voor om nu geen andere wijze van financiering in te voeren. De Reden is onder andere het uitgangspunt van een beheerste stijging van de lokale lasten, dat is opgenomen in het coalitieprogramma. Alle investeringen worden namelijk doorberekend in de rioolheffing. Om die reden adviseert financiën de heffing op riool zo gematigd mogelijk te laten stijgen. Zeker tot 2050 is het tarief in scenario 2a (huidige financieringswijze) lager dan in scenario 2b (andere financieringswijze). Daarbij wordt over 4 jaar een nieuw vGRP vastgesteld en dan kan opnieuw bekeken worden wat verstandig is.

In het coalitie akkoord is opgenomen dat het veranderende klimaat vraagt om aanpassing van de fysieke omgeving en het menselijk handelen. Een nieuwe visie op het gemeentelijke rioleringsplan is dan ook van belang. Grote wateroverlast voor onze inwoners, zoals in 2016, willen we voorkomen. Gezien de wens om schade als gevolg van de gewijzigde weersomstandigheden zoveel als mogelijk te voorkomen, is een verbrede aanpak met financiële dekking noodzakelijk. Daarbij gaat de gemeente uit van een beheerste ontwikkeling van de lokale lasten en een meerjarig sluitende begroting als kader.

Het college stelt de gemeenteraad daarom voor om te kiezen voor scenario 2a. Dit scenario voldoet aan alle uitgangspunten zoals in het coalitie akkoord is opgenomen.

Scenario 1: zijn alleen de maatregelen op korte termijn
 Scenario 2: is scenario 1 aangevuld met ook maatregelen op langere termijn
 Scenario a: is met de huidige wijze van financieren
 Scenario b: is dat vervanging, waar mogelijk, rechtstreeks uit de voorziening wordt betaald en de rest gelijk aan de huidige wijze van financieren

Financieel resultaat op het riool wordt afgewikkeld met de voorziening.
 Bij scenario 2a schommelt de voorziening rond de € 500.000 gedurende de gehele rekenperiode en komt niet onder de nul.

I. Vervolgstappen

De wijze van financiering moet in het vGRP opgenomen worden. De keuze van de raad zal daarom na het raadsbesluit verwerkt worden het vGRP. Dit nieuwe vGRP zal vanaf de vaststelling door de raad van kracht zijn. De financiële kaders zullen in de Meerjarenprogrammabegroting 2020-2023 worden opgenomen.

In 2021 zal een nieuw basis Rioleringsplan (BRP) berekend worden, waarna in 2022 een nieuw vGRP volgt. In het BRP wordt getoetst of de uitgevoerde maatregelen het beoogde resultaat hebben behaald en welke nieuwe maatregelen genomen moeten worden om aan de nieuwe doelstellingen te voldoen. Dit nieuwe vGRP zal de raad te zijner tijd weer voorgelegd worden.

J. Communicatie

In het vGRP is een jaarlijks budget opgenomen voor bewustwording en communicatie. Het najaar van 2019 wordt gebruikt om de strategie te bepalen en afspraken te maken. De werkgroepen hiervoor zal bestaan uit zowel deelnemers intern (communicatie, wijkcoördinatoren, etc.) als extern (wijkraden, Groen en Heem, IVN, etc.), afhankelijk van het onderwerp.

Vanaf 2020 kunnen ook projecten, gericht op bewustwording, gefinancierd worden. De maatregelen op korte termijn worden conform de planning uitgevoerd. De maatregelen op lange termijn worden verwerkt in de meer jaren planning onderhoud wegen, riolering en nieuwe projecten.

K. Bijlage(n)

Geen.

L. Ter inzage liggende stukken

Concept verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2022.

Burgemeester en wethouders van Valkenswaard

De raad van de gemeente Valkenswaard;

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 23 april 2019, nummer 929826/1002505;

Gelet op de behandeling in de vergadering van de raadscommissie d.d. 16 mei 2019;

BESLUIT

Het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2022 (vGRP 2019-2022), waarbij gekozen wordt voor scenario 2a betreffende ambitieniveau en financiering, vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de gemeenteraad d.d. 29 mei 2019.

Kenmerk: 929826/999933

de griffier,

de voorzitter,

drs. C. Miedema

drs. A.B.A.M. Ederveen.